

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بانکداری شرکتی

همایش بانکداری شرکتی
برگزارکننده: بانک دی

زمان برگزاری: سه شنبه، ۲۲ خردادماه ۱۳۹۱

محل برگزاری: هتل پارسیان اوین، تهران

بخش مالی و واقعی اقتصاد

بخش واقعی اقتصاد

• مثلا بخش فلزات

بخش مالی اقتصاد

• بانک

رابطه بخش و بانک

رشد بخشهای بازرگانی و صنعتی در
گرو رابطه اثربخش با بخش مالی با
محوریت بانکهای تجاری است.

روش‌های تأمین مالی

مبتنی بر بدهی

مبتنی بر سرمایه

بازارهای مالی

بازار سرمایه

بازاری است که ابزار مالی با سررسید یک سال یا بیشتر در آن معامله می‌شود.

بازار پول

بازاری است که ابزار مالی با سررسید کمتر از یک سال در آن معامله می‌شود.

بانکداری تجاری در مقابل بانکداری سرمایه‌گذاری

بانکداری سرمایه‌گذاری

غیر سپرده‌پذیر

تأمین مالی شرکت‌ها

عمده فعالیت‌ها در بازار سرمایه

عمده درآمد از کارمزد مشاوره‌ها

تحت نظارت نسبتاً ضعیف

بانکداری تجاری

سپرده‌پذیر

تأمین مالی افراد و شرکت‌ها

عمده فعالیت‌ها در بازار پول

عمده درآمد از شکاف نرخ بهره

تحت نظارت نسبتاً شدید

مدل‌های عمده بانک

هلدینگ بانکی

Holding
 Banks

بانک‌های
همه‌جانبه (فراگیر)

Universal
 Banks

هلدینگ بانکی

هلدينك بانك، هلدينك خدمات مالي

✓ هر کدام از شرکت‌های هلدينك بانكي بخشي از خدمات مالي را ارائه مي‌دهند.

✓ با شناخت خدمات هلدينك مي‌توان از تمام ظرفيت‌هاي بازار مالي استفاده کرد.

✓ بانکداری شرکتی نه فقط از امکانات بانک بلکه از امکانات کل هلدينك استفاده مي‌کند.

تفکیک بازار بانکداری تجاری

بانکداری
خرده‌فروشی

Retail
banking

بانکداری
شرکتی

Corporate
banking

بانکداری
کسب و کار

Business
banking

بانکداری
اختصاصی

Private
banking

مرزهای نسبتاً مشخص

بانکداری خرده فروشی

- با افراد و کسب و کارهای کوچک سروکار دارد.

بانکداری کسب و کار

- به کسب و کارهای میان اندازه خدمات می‌رساند.

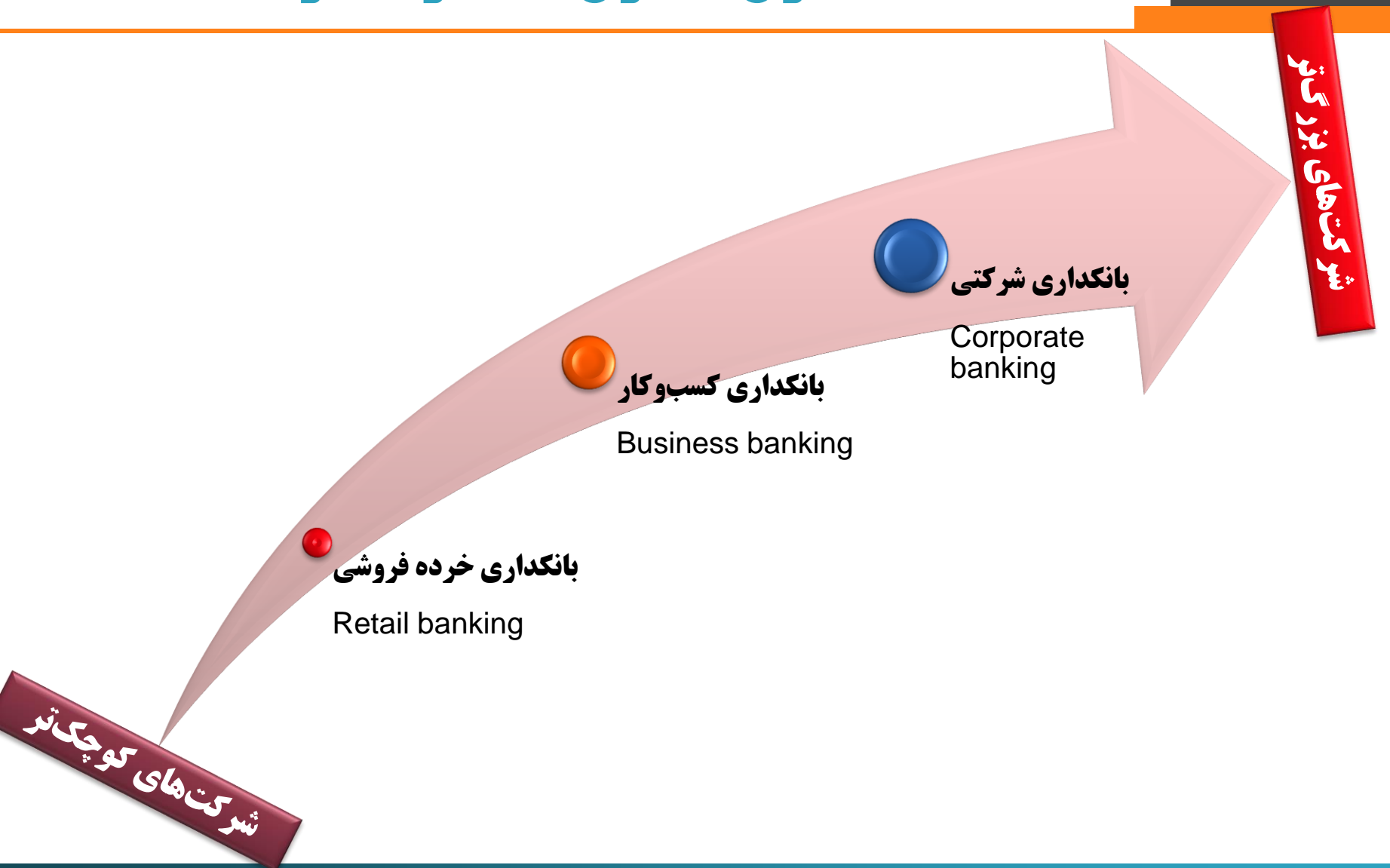
بانکداری شرکتی

- به واحدهای کسب و کار بزرگ اندازه خدمات می‌رساند.

بانکداری اختصاصی

- برای افراد و خانواده‌هایی با ارزش ویژه بالا مدیریت ثروت انجام می‌دهد.

بانکداری تجاری - اندازه شرکتها

واحد بانک‌داری شرکتی

واحد بانک‌داری شرکتی اغلب به زیرواحدهایی تفکیک می‌شود. هر کدام از زیرواحدها به صنعت مشخصی اختصاص دارد. کارکنان هر زیرواحد برای خدمت‌رسانی به شرکت‌های فعال در صنعت مربوطه تخصص یافته‌اند.

وظایف واحد بانکداری شرکتی

برقراری ارتباط مؤثر با مشتریان شرکتی و درک مسائل آنها

بررسی و ارزیابی طرح کسب و کار شرکتها

ارائه روشهای سنتی تأمین مالی برای مسائل مالی معمول شرکتها

طراحی روشهای تأمین مالی ساختاریافته برای مسائل مالی غیرمعمول شرکتها

کمک به مدیریت سرمایه در گردش شرکتها با ارائه ابزار مالی بازار پول

کمک به مدیریت تراکنشهای مالی شرکتها

روش‌های تأمین مالی ساختاریافته

تبدیل به اوراق بهادار کردن

تأمین مالی قبضه مالکیت

وام سندیکایی

تأمین مالی پروژه

ابزار مبتنی بر بدهی

برخی از خصوصیات تأمین مالی ساختاریافته عبارتند از:

مجموعه‌ای از دارایی‌ها در قالب یک سبد دارایی جمع‌آوری می‌شود.

تعهداتی که با دارایی‌ها پشتیبانی می‌شود در طبقات سرمایه‌گذاری مختلف رده بندی شده تعریف می‌شود

با تشکیل یک نهاد قانونی مقاصد خاص با عمر محدود، (Special Purpose Legal Entity) ریسک اعتباری مجموعه دارایی‌ها از ریسک اعتباری تعهدگر اولیه منفک و در محدوده فعالیت مالی تعریف شده تمرکز می‌یابد.

یک مسأله جدی

تأمین مالی کوتاه مدت

■ مالی تجاری

- اعتبارات اسنادی
- ضمانت نامه ارزی و ریالی
- ضمانت نامه اعتبار خرید
- بیمه نامه خرید دین
- بیمه نامه خاص صادرات

■ سرمایه در گردش

- تأمین مالی سرمایه در گردش
- مدیریت سرمایه در گردش

تأمین مالی بلندمدت

- تأمین مالی طرح‌های توسعه
 - صندوق سرمایه‌گذاری
 - صکوک
 - گواهی سپرده خاص
 - اوراق مشارکت
- تأمین مالی شرکت‌های در شرف راه‌اندازی
 - سرمایه‌مخاطره پذیر
 - مشارکت عملی

سرمایه خطرپذیر

"سرمایه خطرپذیر" وجوهی است که همراه با سرمایه‌گذاری مدیران در شرکت‌های جوانی سرمایه‌گذاری می‌شود که رشد سریع دارند و به طور بالقوه می‌توانند به واحدهای اقتصادی مهم تبدیل شوند.

"سرمایه خطرپذیر" منبع سرمایه برای شرکت‌هایی است که تازه کار خود را شروع می‌کنند.

ویژگی‌های مشتریان بانکداری شرکتی

- مشتریان نهادی نسبت به فردی بیشتر تحت تأثیر چرخه‌های تجاری‌اند.
- مشتریان نهادی همگی یک یا تعداد بیشتری حساب بانکی دارند.
- مشتریان نهادی محصولات و خدمات پیشرفته‌تری را مطالبه می‌کنند.
- بازار سرمایه رقیب جدی مشتریان بانکداری شرکتی است.

روش‌های مختلف رشد بنگاه

- رشد ارگانیک
- رشد درونی با اهرم مالی
- تحت لیسانس
- مشارکت عملی (joint venture)
- ادغام و قبضه مالکیت

بدهی‌های متلاطم

بانک‌ها از واژه "بدهی‌های متلاطم" برای تشریح وجوه تأمین‌شده از جانب مشتریان حساس به نرخ بهره استفاده می‌کنند. مشتریان بانکداری شرکتی عموماً از این دسته مشتریان محسوب می‌شوند. این مشتریان به محض اینکه دیگر بانک‌ها بهره بالاتری پردازند و یا احساس کنند بانکشان دچار مشکلات مالی است، وجوه خود را جابجا می‌کنند

متغیرها و سیاست‌های اصلی قابل‌پیش‌بینی در سال ۱۳۹۱

✓ ادامه نرخ رشد سال‌های اخیر

✓ تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی کم‌رنگ‌تر

✓ آسیب‌پذیری درآمدهای ارزی دولت و حداقل حفظ نرخ جاری
ارز

✓ حمایت‌های تعرفه‌ای احتمالی از صنایع داخلی

✓ اجرای نصفه و نیمه طرح هدفمندی یارانه‌ها: عدم‌بالارفتن
شدید قیمت حامل‌های انرژی

متغیرها و سیاست‌های اصلی قابل‌پیش‌بینی در سال ۱۳۹۱

- ✓ پتانسیل نرخ رشد بالا در اقتصاد
- ✓ کاهش احتمالی نرخ سود بانکی: برگشت عقلانیت
- ✓ امکان تقویت بازار سرمایه با فرض کاهش نرخ سود بانکی
- ✓ تعقیب پاره‌ای از اهداف با کماکان با چشم‌انداز اقتصاد سیاسی

بازار طلا و ارز

قیمت‌گذاری طلا
روندهای تاریخی
اقتصاد سیاسی
آثار تحریم‌ها
هدفمندی یارانه‌ها
بررسی سوابق

قیمت طلا به ریال

$$XAU/IRR = (XAU/USD \times USD/IRR) \times 1.05 + \varepsilon$$

XAU/IRR

• قیمت بازار اونس طلای ۹۹۹/۹ به ریال

XAU/USD

• قیمت جهانی اونس طلای ۹۹۹/۹ به دلار

USD/IRR

• قیمت دلار به ریال در بازار آزاد

ε

• متغیر انحراف قیمت بازار از قیمت ذاتی اونس طلا

محرک‌های قیمت طلا به ریال

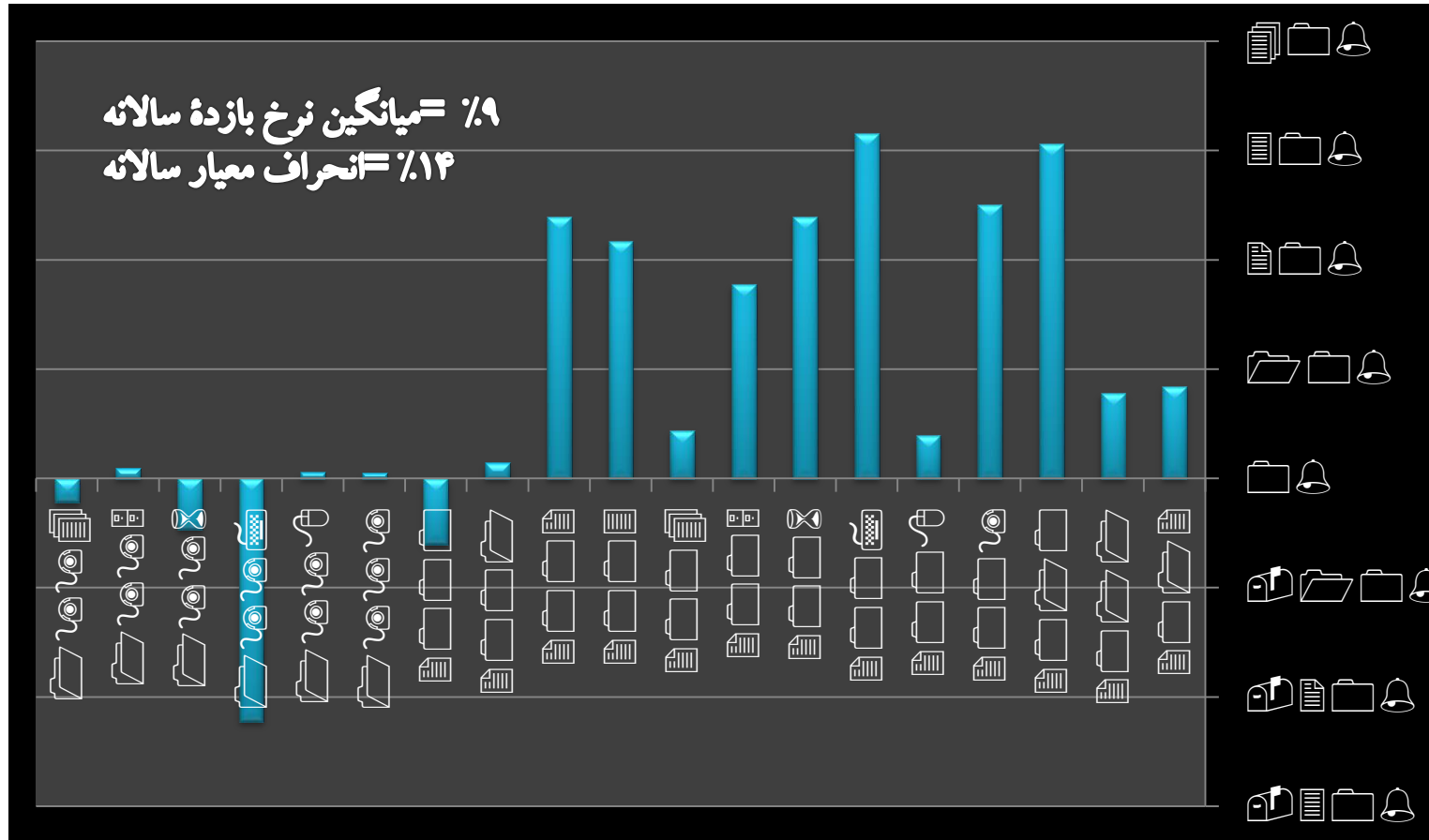
عامل خارجی

قیمت اونس طلای
جهانی به دلار

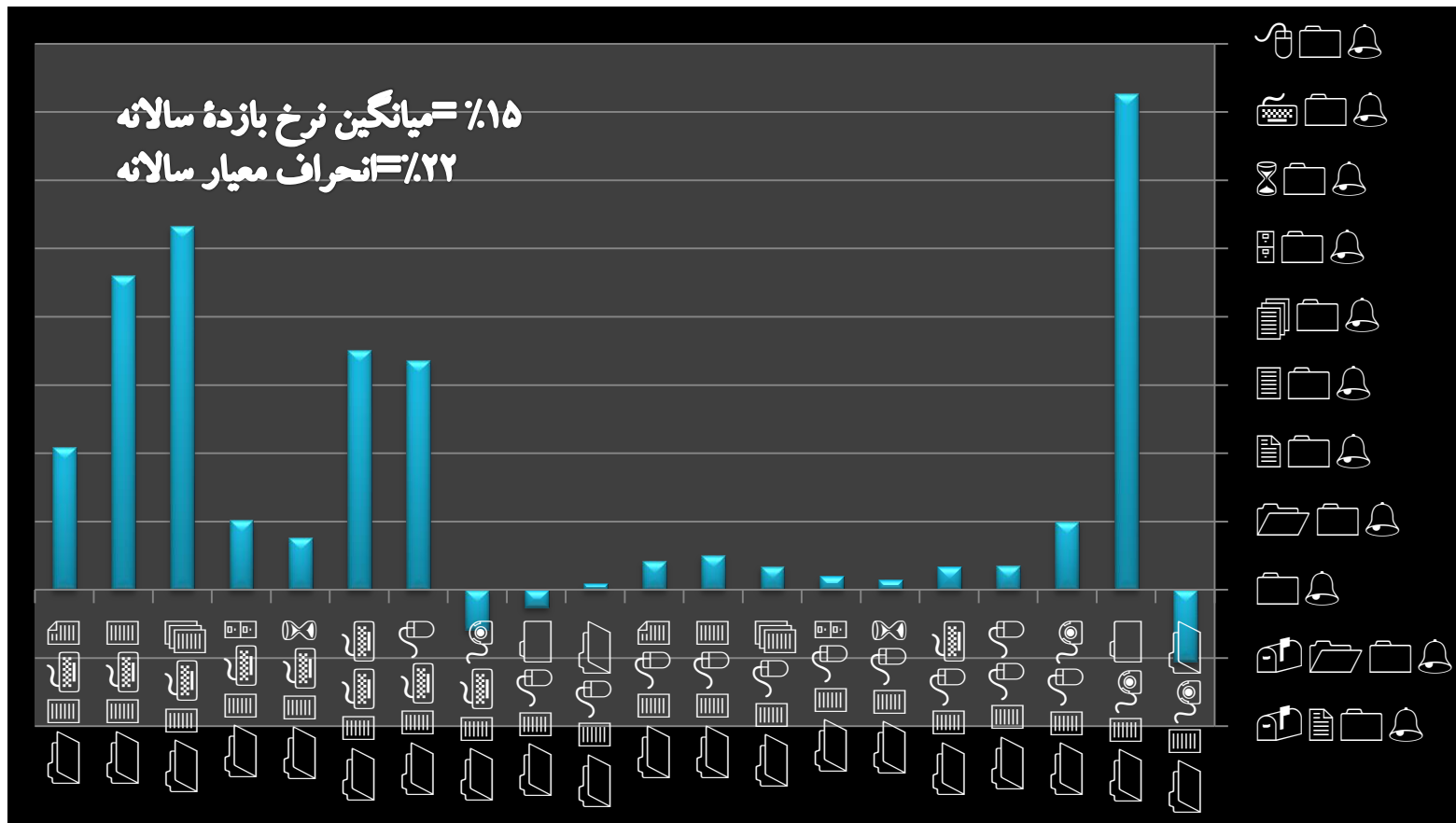
عامل داخلی

قیمت دلار به ریال
در بازار آزاد

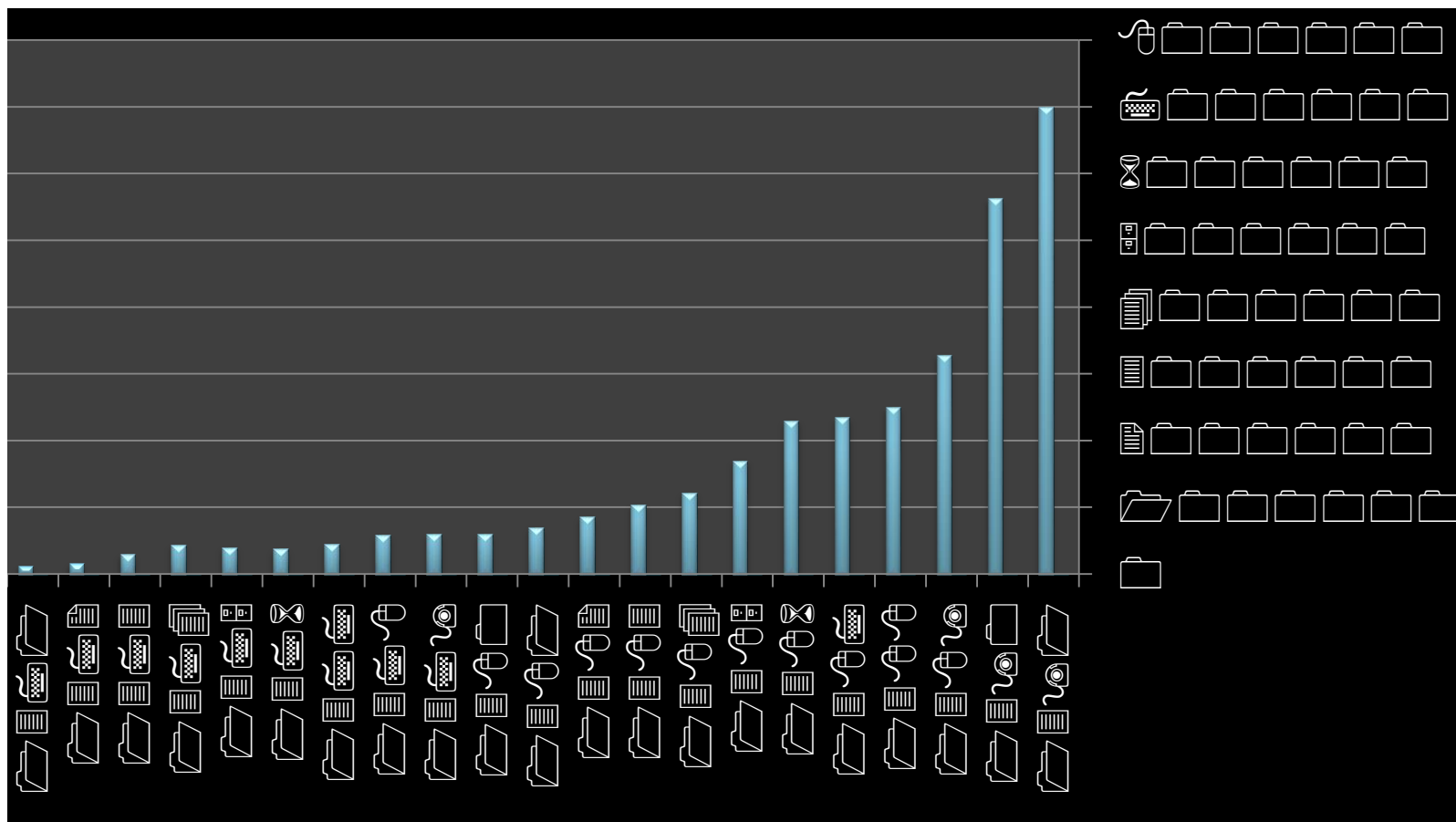
بازده میانگین سالانه اونس طلای جهانی طی ۲۰ سال گذشته

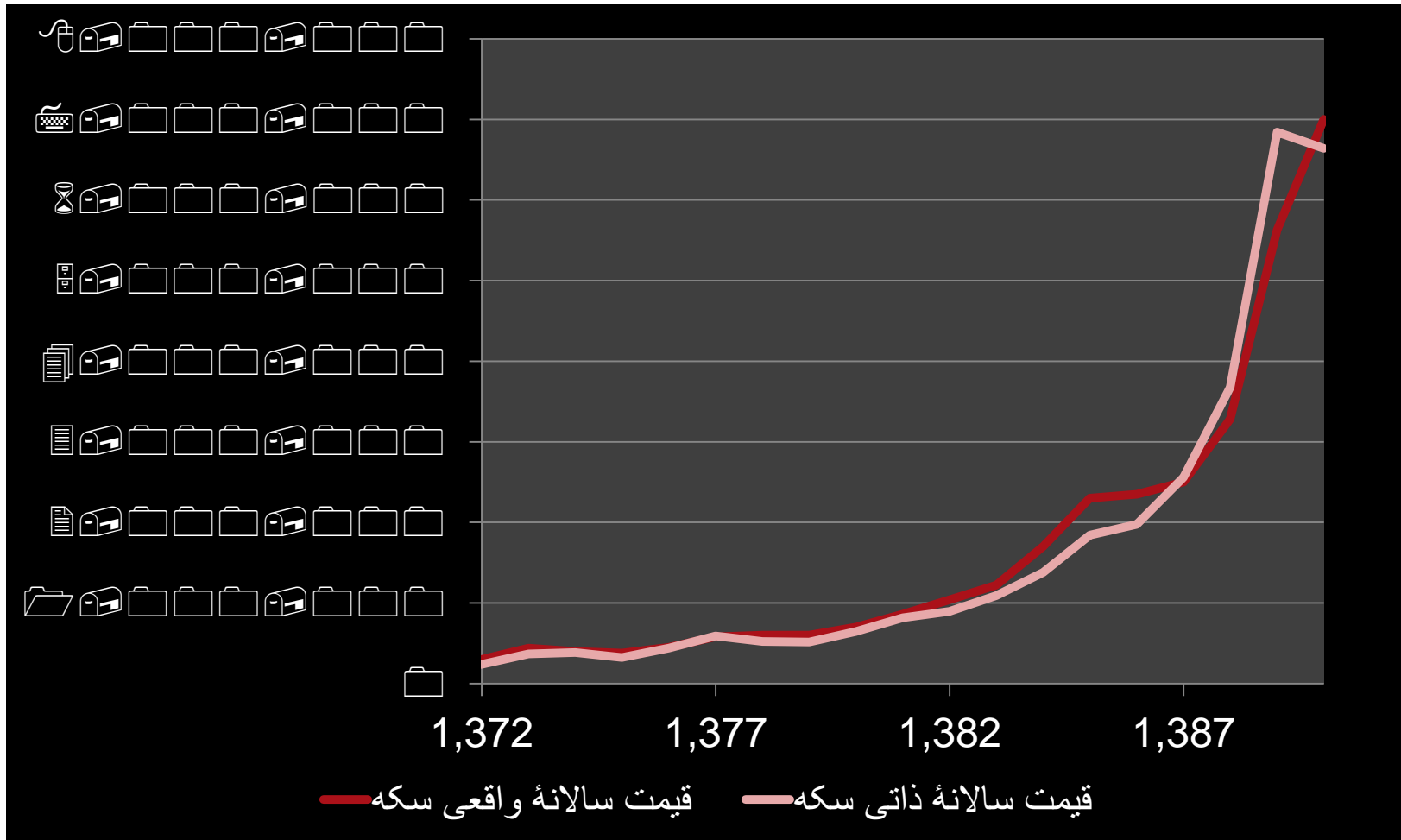
بازده میانگین سالانه دلار آزاد طی ۲۰ سال گذشته

قیمت میانگین سالانه سکه تمام بهار طی ۲۰ سال گذشته

مقایسه قیمت میانگین سالانه واقعی و ذاتی سکه در ۲۰ سال گذشته

موارد قابل توجه در مورد نرخ ارز

مذاکرات مربوط به انرژی هسته‌ای ↑ ↓

رویکرد واقعی دولت به قیمت ارز ↓

درجه کنترل بانک مرکزی برای اجرای نظر دولت [مدیریت ضعیف]

تأثیر هدفمندی یارانه‌ها ↑

قیمت نفت ↓ در صورت مثبت بودن مذاکرات

قیمت نفت ↑ در صورت منفی بودن مذاکرات

ضرورت تأمین هزینه‌های دولت ↓

تقاضای خروج ارز ↑

رفتار امریکا ↑

اعلام سال تولید ↑ ↓

موارد قابل توجه در مورد نرخ ارز

واردات ↓ [به سمت کاهش]: ارز مسافری، خودرو، لوازم منزل، لوازم الکترونیک

صادرات ↑ [به رقم تا ۴۰ میلیارد دلار غیردولتی] ← پتروشیمی، فلزات اساسی، مواد معدنی

ورود کالاهای سرمایه‌ای ↑ در صورت مثبت بودن مذاکرات (کاهش تحریم)

ورود کالاهای سرمایه‌ای ↓ در صورت منفی بودن مذاکرات (افزایش تحریم‌ها)

کنترل‌های دولت: صادرات و قیمت‌ها ↑↓

عملیات ارزی بانک‌ها ↑↓ ← عمدتاً تابع شرایط مذاکرات

کم و زیاد شدن کشورهای مبدأ واردات اسکناس: پاکستان، افغانستان، هند، عراق، ترکیه، روسیه ↑↓

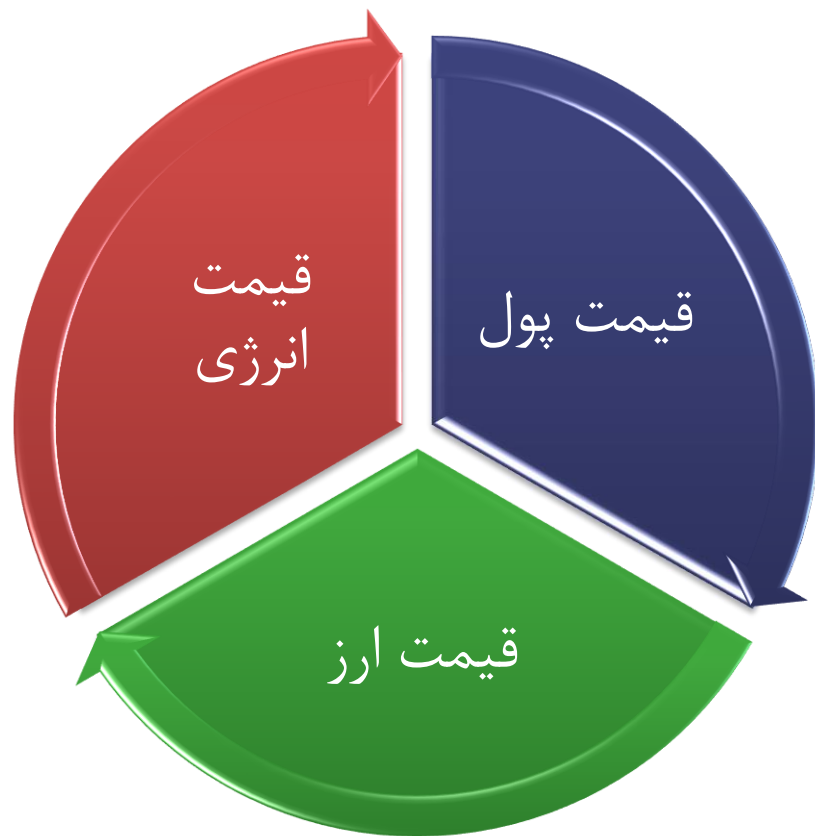
نحوه رفتار بانک مرکزی با ارز با نرخ مرجع ↑

نرخ تورم ↑

سطح هماهنگی در درون قدرت حاکمه ↑

البته این که عکس‌العمل بازار نسبت به حوادث، عمدتاً مذاکرات ۴ خرداد، چه مدت ادامه خواهد داشت، مهم است.

وجوه آزادسازی قیمت‌ها [سطح اقتصاد کلان]

اثر کوتاه مدت آزادسازی قیمت حامل‌های انرژی

افزایش قیمت
حامل‌های انرژی

افزایش تورم

فشار برای
افزایش قیمت
پول

فشار برای
افزایش قیمت ارز

بررسی تاریخی

یازدهم مردادماه ۶۷

• قیمت هر دلار آمریکا در بازار آزاد تهران حدود ۱۴۵ تومان بود.

دوازدهم مردادماه ۶۷

• با اعلام قبولی قطعنامه ۵۹۸ از سوی دولت قیمت دلار به ۷۵ تومان در هر دلار کاهش یافت.

شانزدهم مردادماه ۶۷

• قیمت هر دلار از ۷۵ تومان در دوازدهم مردادماه سال ۱۳۶۷ به ۶۷ تومان کاهش یافت.

بیست و ششم مردادماه ۶۷

• با نزدیک شدن به اعلام رسمی آتش بس قیمت دلار در بازار آزاد به ۵۹ تومان تنزل کرد.

بیست و سوم شهریورماه
۶۷

• از اواسط شهریور ماه، قیمت دلار در بازار آزاد افزایش یافت، تا آنکه در تاریخ بیست و سوم شهریورماه به حدود ۱۰۹ تومان افزایش یافت.

بازار ۹۱ در مقایسه با ۶۷

رفتار منطقی ↔ رفتار احساسی

حاکمیت منطق در بازار در مقایسه با سال ۱۳۶۷

جذب اطلاعات در قیمت ارز از روزهای قبل (مثال سفرهای شمال)

فراکنش تعدیل شده

یادگیری رفتار قیمت در سال ۱۳۹۰

کاهش تلاطم به فرض عدم بروز متغیرهای جدید

پیش‌بینی نرخ ارز در سال ۱۳۹۱

ارز چندنرخه باقی می‌ماند (به‌ویژه به دلیل مشکل نقل و انتقال)

کالاهای اساسی و دارو

ارز آزاد

ارز مرجع

عمدتاً به دلیل رفتار دولت در چهارچوب اقتصاد سیاسی برای سال آخر فعالیت خود نرخ دلار در سال ۱۳۹۱ در بازه ریالی ۲۰٫۰۰۰-۱۶٫۰۰۰-حفظ می‌شود.

تحریم‌ها

از منظر ریسک

ریسک‌های پیش‌روی نگاه اقتصادی

ریسک تجاری

- ریسک‌های تجاری، ریسک‌هایی است که از بطن کسب و کار شرکت و فعالیت‌های آن ناشی می‌شود. این ریسک‌ها به بازار محصولات و خدماتی بستگی دارد که بنگاه در آن فعالیت می‌کند

ریسک غیر تجاری

- ریسک‌های غیر تجاری شامل تمامی ریسک‌ها غیر از ریسک‌های تجاری است. ریسک استراتژیک از این جمله است که حاصل جابجایی‌های اساسی در محیط‌های اقتصادی یا سیاسی است. سلب مالکیت و ملی شدن بنگاه‌ها از نمونه‌هایی این ریسک است.

ریسک تجاری

ریسک تجاری به چه عواملی بستگی دارد؟

- نامطمئن بودن تقاضا
- تغییرپذیری قیمت فروش
- تغییرپذیری هزینه ارقام ورودی
- توانایی تعدیل قیمت محصولات با توجه به تغییر در هزینه ارقام ورودی
- توانایی عرضه محصول جدید و مبتنی بر مقایسه هزینه و منفعت
- اهرم عملیاتی

ریسک غیر تجاری

ریسک ناشی از تحریم

- عدم اطمینان و نگرانی‌هایی مربوط به تغییرات محیط کسب و کار که به واسطه تحریم‌های تحمیل شده به کشورمان ایجاد می‌شود، در قلمرو ریسک‌های غیر تجاری قرار می‌گیرند.

تحریم‌های علیه ایران

مرور و بررسی اجمالی

تحریم‌های تحمیل‌شده بر ایران

- تحریم‌های شورای امنیت
- تحریم‌های امریکا
- تحریم‌های اتحادیهٔ اروپا
- تحریم‌های سایر کشورها

قطعه‌نامه‌های سازمان ملل [شورای امنیت]

۱۷۳۷

• دوم دی ماه سال ۸۵

۱۷۴۷

• چهارم فروردین ماه ۸۶

۱۸۰۳

• سیزدهم اسفندماه ۸۶

۱۸۳۵

• ششم مهرماه ۱۳۸۷

۱۹۲۹

• نوزدهم خردادماه ۱۳۸۹

تحریم‌های امریکا

مصادره دارایی‌های ایران به ارزش ۱۲ میلیارد دلار به دنبال واقعه گروگان‌گیری

تحریم در سال ۱۹۸۰ در واکنش به تصرف سفارت امریکا در ایران

تحریم فروش اسلحه به ایران

تحریم‌های مفصل‌تر رونالد ریگان در سال ۱۹۸۷

تحریم کامل در سال ۱۹۹۵ و از جمله منع سرمایه‌گذاری شرکت‌های نفتی امریکایی در طرح‌های نفت و گاز ایران

قانون ایلسا ۱۹۹۶، منع سرمایه‌گذاری بیش از ۲۰ میلیون دلار در شرکت‌های ایرانی

تحریم‌های اخیر از جمله تحریم بانک‌های ایرانی، مقامات، نهادها و اقدام‌های شرکت‌هایی مایکروسافت و یاهو (۲۰۰۷)

تحریم‌های ایالتی

توسعه تحریم

شرکت‌هایی که در امریکا دارای Exposure گسترده‌اند، با ارزیابی ریسک معامله با ایران، عملاً از معامله با ایران حتی بدون فشار قطعنامه شورای امنیت یا کشور خود و صرفاً به دلیل منافع خود در امریکا سرباز می‌زنند.

مشکلات تحریم برای کسب و کارها

عدم دسترسی به کالاها یا
خدمات خاص

عدم امکان دسترسی به
پرداخت از طریق نظام
بانکی

تحمل ریسک ارسال وجه
نقد و تأخیر در دریافت
وجوه

هزینه‌های مضاعف برای
پرداخت‌های غیرمستقیم

هزینه‌های بالاتر بیمه و حمل
و نقل

مشکلات تحریم برای کسب و کارها

قیمت‌های خرید بالاتر به
بهانه تحریم

ریسک ضبط کالاها یا
وجوه ارسالی

کاهش توان چانه‌زنی به دلیل
محدودیت تعداد
فروشنده‌گان یا خریداران

تأخیرها و هزینه‌های بهره و
انبارداری بالاتر

عدم دسترسی به منابع مالی
تأمین‌کننده صادرات یا
واردات با هزینه معقول

شناخت تحریم

بررسی ابعاد و وسعت تحریم

برای مدیریت صحیح
تحریم‌ها می‌باید
تحریم‌ها را به درستی
شناسایی کرد.

معرفی سایت

■ تحریم‌های علیه ایران به‌طور کلی

■ <http://www.incelaw.com>

■ تحریم‌های علیه ایران به‌طور کلی

■ <http://www.Iranenergyproject.org>

■ تحریم‌های شورای امنیت علیه ایران

■ <http://www.dfat.gov.au/>

■ تحریم‌های امریکا علیه ایران

■ <http://www.treasury.gov>

■ تحریم‌های کانادا علیه ایران توسط کانادا

■ <http://www.international.gc.ca/>

شناخت وسعت تحریم

بانک‌ها و مؤسسات مالی

شرکت‌ها

نهادها و ارگان‌های دولتی

کالاها و خدمات

اشخاص حقیقی

گروه‌بندی تحریم‌ها از دیدگاه این نشست

تحریم کالاها

تحریم خریداران (عرضه‌کنندگان)

تحریم فروشندگان

تحریم بانک‌ها (واسطه‌های مالی)

دامنه تحریم‌های بانکی

اقلام موضوع معامله، مشمول تحریم نیست، اما به دلیل تحریم بانک‌ها، مشکل عملیاتی و اجرایی وجود دارد.

تحریم‌های بانکی جدی‌تر از کالایی

وقتی شیوه‌های پرداخت مسأله‌دار باشد،
خرید و فروش هم مسأله‌دار خواهد بود.

مسأله انتقال پول

انتقال از بانک

ریشه پول مشخص است.

تحریم مسأله ساز است.

انتقال از صراف

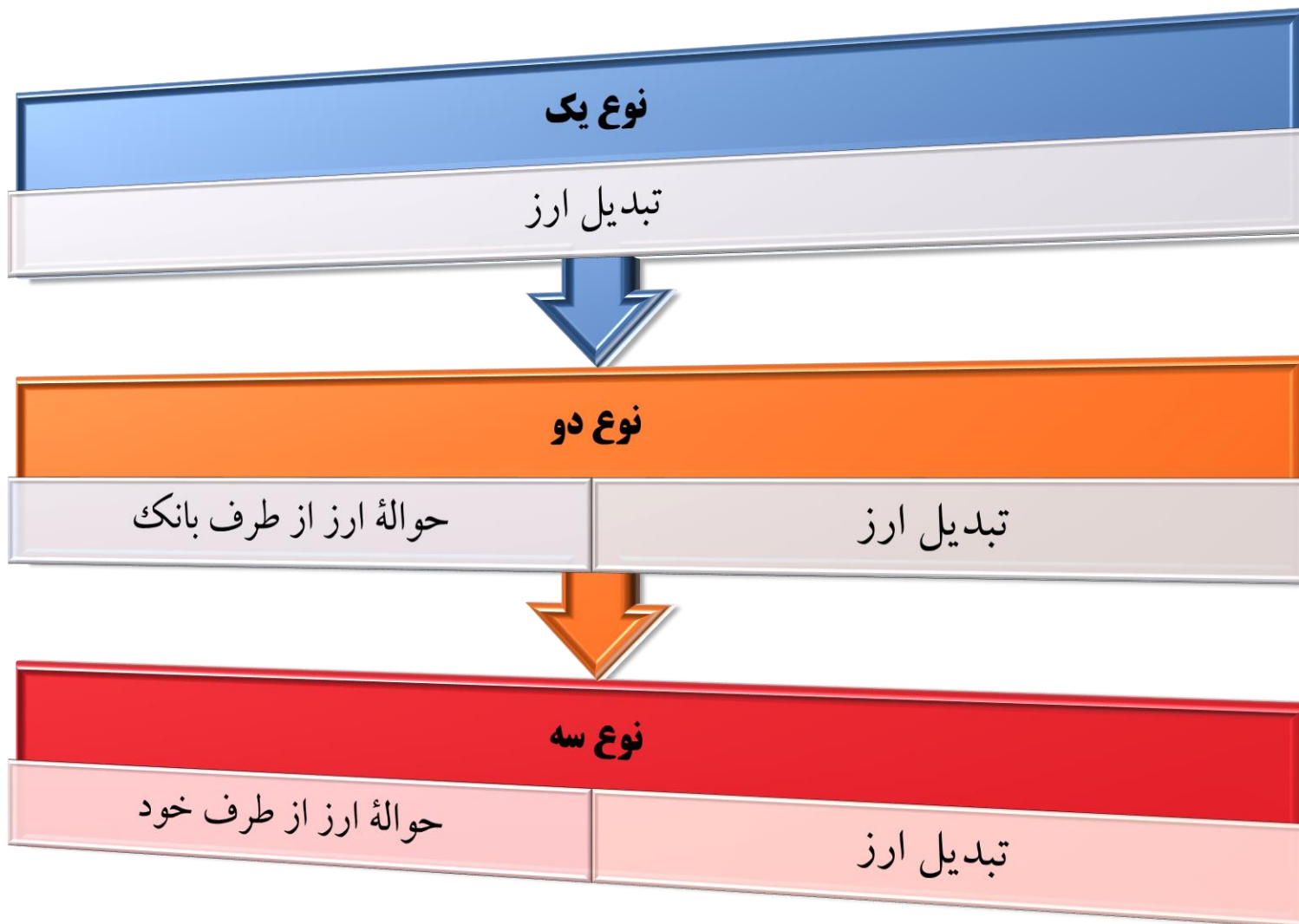

ریشه پول نامشخص است.

قانون پولشویی مسأله ساز است.

توسعه و سعت عمل صرافى

مواجهه با تحریم

شیوه‌های مدیریت شرایط تحریم

استراتژی مواجهه با تحریم

مدیریت

حفظ کسب و کار و
تلاش برای توسعه

تسلیم

تعطیلی کسب و کار

استراتژی مدیریت تحریم

تحریم واقعیت بیرونی است،
وجود دارد، خارج از کنترل ما،
هرچند ناعادلانه و غیرمنصفانه

مدیریت شرایط تحریم‌ها

نکات اساسی

روش‌های پیشنهادی برای مدیریت شرایط تحریم
طبعاً روش‌های قانونی است.

تحریم‌ها را دور نمی‌شود زد؛ می‌توان با دقت
مدیریت کرد.

حیطه عمل تحریم

- شناسایی نواحی خارج از تحریم
- مذاکره با طرف های خارجی
- طراحی سازو کار همکاری

دستگاه‌های صدور مجوز

امریکا

• دفتر کنترل دارایی‌های خارجی (OFAC)

انگلستان

• وزارت تجارت (Trade Dept.)

فرانسه

• وزارتات خارجه

آلمان

• گمرک

سایر کشورها

• ...

توصیه به کسب و کارها

عمل در چارچوب قوانین و مقررات

محافظه کاری در تنظیم قراردادها

حساسیت بر سازوکارهای کنترلی پرداخت

تلاش کسب و کارها برای حفظ مبادلات خارجی

خرید از طریق شرکت‌های تابعه خارجی یا
طرف‌های خارجی همکار

سایر
کشورها

ترکیه

مالزی

امارات

ایجاد واسطه

- تأسیس شرکت واسط
- مذاکره با طرف‌های خارجی به نام شرکت واسط
- طراحی سازوکار همکاری

مسأله مهم پرداختها

عدم لحاظ سازوکار کنترلی

• تبدیل اعتبار اسنادی LC به

پرخطرترین ابزار پرداخت TT

روش‌های بدیل برای پرداخت از طریق LC

اقدامات بانک مرکزی

اقدامات وزارت
بازرگانی / گمرک

روش‌های بدیل برای پرداخت

ملاحظات

- باید قانونی باشد، بنابراین شامل تحریم‌های بانکی است.
- مورد تأیید بانک مرکزی، وزارت بازرگانی و سایر مقامات باشد.
- کم‌خطرتر از پرداخت نقدی باشد.
- نیازمند اصلاح قوانین نباشد، هرچند که اصلاح مقررات واردات-صادرات در نهایت ضروری است.

روش‌های بدیل برای پرداخت

مثال‌ها

- صادرکننده بتواند با گشایش LC خریدار برای شرکت تابعه خارجی، در داخل از امکانات تنزیل LC برخوردار شود.
- نماینده شرکت فروشنده در ایران بتواند ترتیبی دهد که با ملاحظه برگ سبز، پرداخت صورت گیرد.

روش‌های بدیل برای پرداخت

مثال‌ها

- ارتباط صادرکننده دارنده ارز در خارج با واردکننده نیازمند به ارز (نقش حساب امانی)
- اعتبار اسنادی داخلی برای موردی که دو طرف معامله در ایران نماینده دارند

روش‌های بدیل برای پرداخت

مثال‌ها

- اعتبار اسنادی ریالی با تعهد تبدیل ارز برای کشورهای همسایه (امارات و ترکیه)
- پرداخت ارزی به اعتبار اسنادی دریافتی صادرکنندگانی که حاشیه سود محدود دارند.

با تشکر